

Wat iedere ouder zou moeten weten van de zelfregulatie (en waarom)

Jelle Jolles
Centrum Brein & Leren
Vrije Universiteit Amsterdam

@jellejolles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Verantwoording

Deze handout is gemaakt naar aanleiding van mijn voor de ouderavond van het Hermann Wesselink College in Amstelveen op 27 maart 2018.

Achtergrond. Ik geef veel presentaties over leren en ontplooiing van kind en tiener en over de ontwikkeling van neuropsychologische vaardigheden. Voor dergelijke presentaties heb ik deze handout gemaakt. Veel van mijn visies zijn nader besproken in mijn recente boek 'Het tienerbrein'. De adolescent is 'werk in uitvoering' en heeft daarom gerichte 'steun, sturing en inspiratie' nodig van opvoeders, leraren en coaches. Die zijn essentieel voor zowel het schools presteren, als voor de persoonlijke groei.

Copyright: Deze handout en het hier gepresenteerde materiaal zijn gemaakt voor privé gebruik. Het valt onder de copyright bescherming beschreven in het boek Tienerbrein. Verwijzing naar de teksten is mogelijk mits vermelding van de bron: Jelle Jolles. 'Het tienerbrein. Over de adolescent tussen biologie en omgeving', AUP 2016.

Boek: Het boek Tienerbrein is uitgebracht bij University Press 2016, 2017 ISBN 978 94 7298 747 0 (midprice editie €14,99)

Website: www.jellejolles.nl, www.tienerbrein.nl

Contact: info@breinplein.nl, j.jolles@vu.nl.

Twitter @JelleJolles Op twitter plaats ik dagelijks nieuwe informatie die te maken heeft met kind, tiener, onderwijs, opvoeding, ontplooiing, neuropsychologie en het brein.

1. Wat is het probleem?

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Ons probleem

- Niet luisteren
- Slechter dan ze kunnen
- Heel gevaarlijke dingen doen
- Niet gemotiveerd zijn voor school/leren
- Niet erkennen dat oefenen en huiswerk nodig zijn
- Etcetera

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Het goede nieuws: de jeugd van gisteren

- 'De jeugd is zo verdorven, zo bandeloos, dat we de hoop moeten opgeven dat het ooit nog goed met ons komt.'
Kleitabelt Nationale Bibliotheek Bagdad (± 2000 v.Chr.)
- 'De jeugd van nu houdt van luxe. Ze heeft slechte manieren, geen eerbied voor ouderen en ze kletst in plaats van dat ze werkt, ze schrokt bij maaltijden het eten naar binnen, legt de benen over elkaar en tiranniseert de ouders.'
Een veelgebruikt citaat, toegeschreven aan Socrates, 470-399 v.Chr.
- 'Een kleine jongen van dertien pleegt nu meer bedrog, meer kwalijke praktijken dan tien robuuste kerels in de tijd van onze ouders. Zo ook meisjes ... wat is de oorzaak daarvan? De kinderen zijn nu vroegtijdig rijp.'
N. Borbonius, Parijs, 1503-1550

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Werk aan vaardigheden die CITO niet toetst

- Creativiteit
- Kritisch denken
- Veerkracht
- Inlevingsvermogen
- Motivatie
- Behoedzaamheid
- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheid
- Doorzettingsvermogen
- Nieuwsgierigheid
- Humor
- Discipline
- Daadkracht
- Leiderschap
- Mededogen
- Moed
- Verbazing
- Bescheidenheid
- Geduld
- Verdraagzaamheid
- Samenwerking
- Flexibiliteit
- Accuratesse
- Betrouwbaarheid

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 6

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 7

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 8

**Samengevat:
25 jaar 'ontwikkelingen' in het onderwijs**

Kansen-ongelijkheid
Studiehuis **Regie bij de leerling?**

Tweede Fase **Competenties**

Basisvorming Kennisniveau vermindert 'Verjuffing'

ICT en tablet-onderwijs

Het Nieuwe Leren Toetscultuur en CITO-isering

Professionalisering hoe? **Zesjescultuur**

Competentiegericht onderwijs

Niveauverlaging lezen & rekenen De Leerlijn loopt niet door

Jongens-Meisjes verschillen '21e- eeuwse vaardigheden'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 9

Eindexameneisen Het is geen schande meer te hameren op het belang van inhoudelijk goed onderwijs

Vrijblijvendheid heeft zijn tijd gehad

Analyse
Onderwijs

De laatste jaren is de vrijblijvendheid in het onderwijs aan de afname toegetrokken. De school moet meer de hand leggen op de inhoudelijke kwaliteit van het onderwijs. Het is niet meer de tijd van de 'vrijblijvendheid'.

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Vooruitblik: om te leren zijn nodig

Kiezen
Beslissen
Oordelen
Vooruitzien
Leertaak planning
Opties overwegen
Evalueren 'goed gedaan?'
Controleren van de impulsiviteit
.....
Zelfinzicht en zelfregulatie

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 11

2. Waarom doet de tiener wat hij doet?

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Rijping loopt tot na 25^e jaar! Ontplooiing ...

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 13

Nieuwsgierigheid en informatieverwerking

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Kind en tiener zijn 'werk in uitvoering'

- De hersenen rijpen nog door tot ca 25 jaar
- Weinig ervaringen gehad
- Ze heeft nog weinig kennis
- Kind en tiener 'oefent' de neuropsychologische vaardigheden

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Waar gaat het de tiener om?

• Ervaringen	• 'Wat is dat?'
• Nieuwe dingen	• 'Wat bedoelt zij?'
• Nieuwe kennis	• 'Hoe doet hij dat?'
• Nieuwe belevingen	• 'Waarom is dat zo?'
• Nieuw gedrag	• 'Hoe werkt dat?'
• Nieuwe relaties	• 'Hoe vindt zij/hij mij?'
• Oefenen	• 'Hoe pak ik dat aan?'
• Uitproberen	• 'Wat zijn hier de regels?'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Het DOEL van de tienertijd is dus:

- Heel veel ervaringen opdoen
- Leren om zelfstandig te worden
- Kennis en inzichten krijgen
- Sociale en emotionele vaardigheden krijgen
- Zelfinzicht krijgen
- Kunnen omgaan met 'de sociale spelregels'

Schools presteren,
Lichamelijk functioneren,
Psycho-sociaal functioneren
Persoonlijke groei

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

3. Brein, leraar en opvoeder

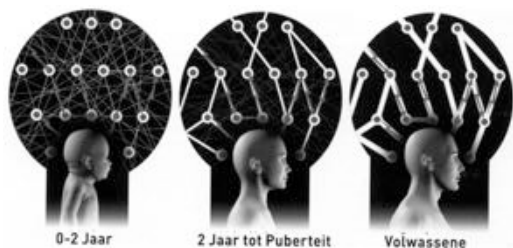
@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Zandweggetjes in het brein worden snelwegen

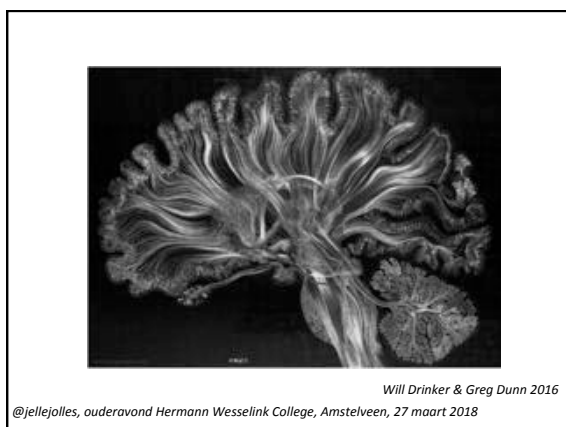

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 19

Omgeving (ouder, leraar, vrienden) zorgt voor *functioneel bruikbare* hersen-paden

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

De tienertijd is de periode van Kansen & Mogelijkheden

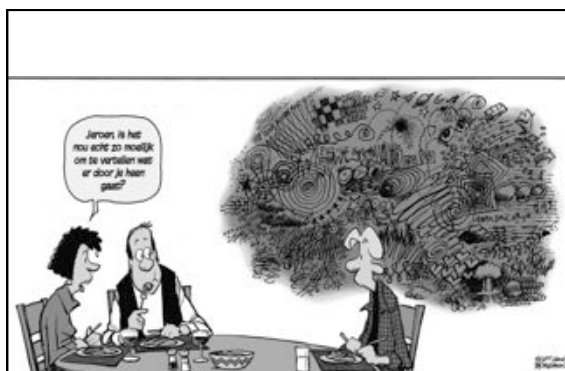
- Mits steun
- Mits sturing en structuur
- Mits inspiratie
- Mits er routes gewezen worden
- Mits de zelfregulatie wordt ontwikkeld

Met cruciale rol van leraar en opvoeder

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 24

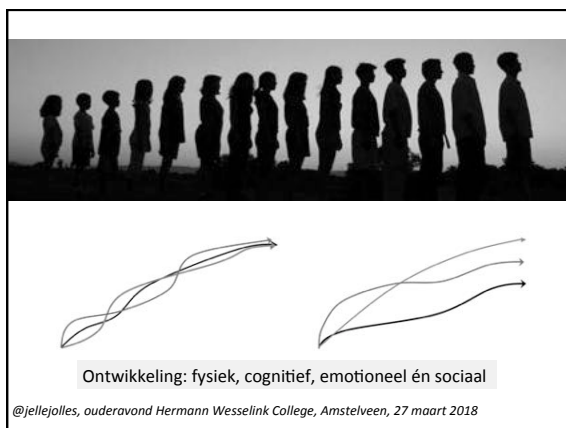
4. De adolescent ontwikkelt

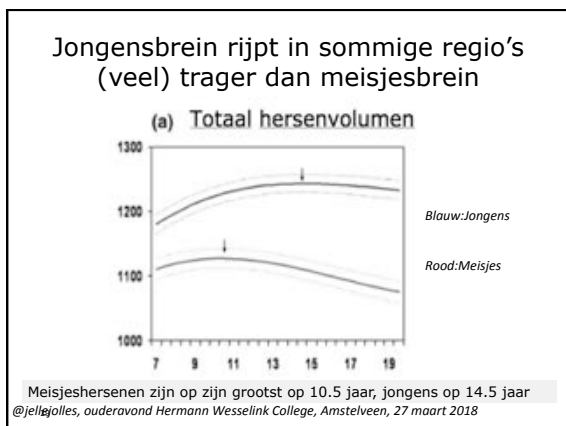
@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

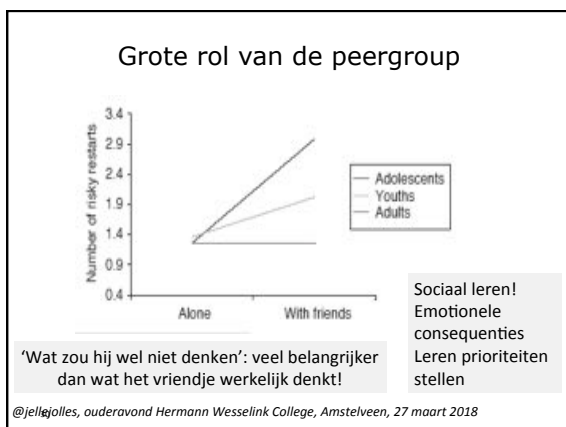

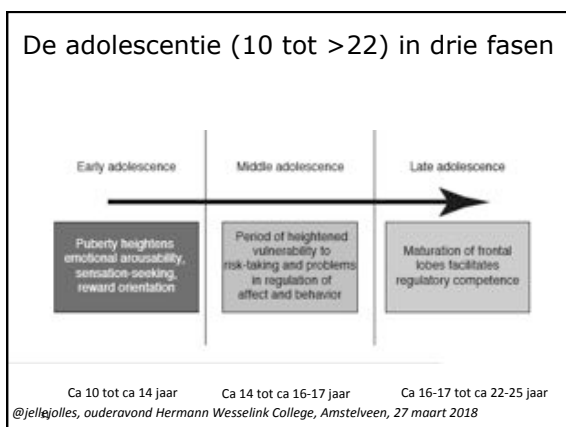
@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 26

5. Zelfregulatie en de executieve functies

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

EF: wat en waarom?

Executieve functies en vaardigheden in zelf-regulatie zijn de mentale processen die ons in staat stellen om te plannen, of aandachtig bezig te zijn, om instructies (en de bedoeling daarvan) te onthouden, en om taken efficiënt en in de goede volgorde uit te voeren.

Net als een vluchtcontrole systeem op een druk vliegveld de komende en vertrekkende vliegtuigen op meerdere startbanen goed kan managen zo heeft het brein deze vaardigheid nodig om weerstand te bieden tegen afleiding, om te prioriteren, om doelen te stellen (en die te bereiken) en om impulsen te controleren.

De EF zijn van groot belang voor het leren.

Essentieel om zich een plek te vinden in onze complexe samenleving.

Cruciaal voor kind, ouders, school en samenleving

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Afleiding van buitenaf Afleiding van binnenuit

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Executieve functies 1. **VAARDIGHEDEN**

- **Planning:**
'Wat is het plan? Wat zou een doel kunnen zijn? Zijn er meerdere delen in het plan?'
- **Prioriteren van complexere handelingen:**
'Wat zijn de belangrijkste onderdelen van het plan? Zijn er dingen die eerst moeten of juist later?'
- **Evaluatie:**
'Wat was de bedoeling ook weer? Hoe heb ik het gedaan? Kan ik mijn aanpak nog verbeteren? Hoe is het op anderen overgekomen?'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

35

Executieve functies 2. *IK*

- **Zelfinzicht:**
 'Wat wil ik, waar ben ik, wat is het plan, waar wil ik heen? Waar ben ik echt goed in? En waarin kan ik mezelf verbeteren? Hoe zou ik dat kunnen doen?'
- **Zelfregulatie:**
 'Wat zou de beste aanpak zijn? Heb ik het goed gedaan? Wat zou de beste manier zijn om dat anders aan te pakken? Wat leidt me af?'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 36

Executieve functies 3. *DE ANDER*

- **Perspectief-name:**
 'Wat denkt de ander ervan? Wat is de bedoeling, wat wil die leraar? Wat willen mijn klasgenoten?'
- **Empathie:**
 'Hoe is het met Jesse? Trekt hij alleen maar aandacht, of heeft hij er gewoon geen zin meer in?' 'Wat zou ik doen als ik hem was?'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 37

Executieve functies 4. *LATER*

- **Kiezen en overzien van keuzes:**
 'Wat zou er gebeuren als ik profiel X kies? Nu, binnenkort, eventueel later en op langere termijn? Wat voor invloed heeft deze keuze voor mijn vrienden Ayoub en Omar? Wat gaat mijn vader doen als ik zeg dat ik deze keuze maak?'
- **Overzien van langetermijnconsequenties:**
 'Wat kan er gebeuren als ik niet meer meedoe met mijn vriendengroep en meer ga studeren? Als ik me zo opstel word ik dan uit de klas gezet?'

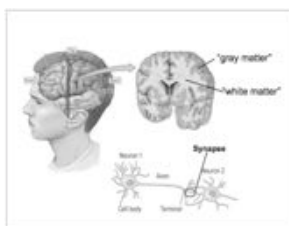
@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 38

Executieve functies 5. *NORMEN EN REGELS*

- Social monitoring:
'Wie is eigenlijk de leider van dit elftal? Hoe gaan ze met die coach om? Waarom gaan ze na de wedstrijd altijd op die houten banken zitten? Is de leraar nu eigenlijk boos of speelt hij dat maar?' 'Hoe pakt Daan het eigenlijk aan met Eva?'
- Regels, normen en waarden:
'Wat voor regels hebben ze hier, en doen ze erg moeilijk als je het anders wilt? Hoe gaan ze hier met elkaar om en wat verwachten ze van je?'

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 39

Sommige niet-EF beginnen pas te rijpen in de tienertijd

- Ervaring in het handelen
Impuls controle
- Consequenties overzien
Invoelen, empathie
- Evaluatie van sociale omgeving
Perspectiefname
- Kiezen en beslissen
Verantwoordelijkheid nemen
- Zelfinzicht en zelfregulatie

Let op: er zijn enorme verschillen tussen vroege, midden - en late adolescentie

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Ook slimme tieners moeten zich ontwikkelen in zelfinzicht en zelfregulatie

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

6. Wat kun je als ouder doen?

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Ontplooiing

mits

Feedback

FEEDBACK

Feedback

Feedback

Feed-back

Feedback

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Ouders, leraren en coaches zijn hoveniers in het hersentuintje van de adolescent. Zij onderhouden het gewas, zorgen voor cognitieve en emotionele voeding en beschutting en begeleiden de groei. Daarmee scheppen zij de voorwaarden voor de persoonlijke ontplooiing.

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

44

Wat tieners (eigenlijk) graag willen ...

Mbo'ers zijn niet tegen competentiegericht leren, maar willen wel duidelijkheid
'We hebben beslist structuur nodig'

■ Invoering van competentiegericht leren in het mbo zou moeten worden uitgesteld.
 ■ Niet alle scholieren en docenten zijn er gereed voor.
 Van onze verslaggever Robin Gerrits

schoolsoort waar het competentiegericht leren het eerst wettelijk en sectorbreed zal worden ingevoerd, geven te kennen dat ze niet helemaal tegen de verandering zijn, er zelfs veel voordelen in zien, maar ook veel zorgen hebben. 'Structuur is nodig, en theoretisch' zegt een andere leerling. Veel leraren lopen maar een beetje rond en

werken en presenteren. Bij veel scholen leidt de overschakeling tot problemen. Ook Margo Vliegenhart van Raad zet daarom roe voor uitstel. Uit de gesprekken in

Maar nadelen zijn er mankoert erg veel aan de

Leerlingen eisen

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Enkele vroeg-rijpe tieners kunnen regie voeren over hun eigen leerproces.
 Maar **velen** kunnen het **nog lang niet!!!**
 Láát hun on-volwassen zijn!

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Leraar en ouder krijgen/nemen een bredere rol

- ... ondersteunt de zelfevaluatie
- ... coacht en stuurt
- ... laat oefenen met risico's
- ... is verhalenverteller
- ... leert ver-beelden
- ... wijst routes

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 47

Inspireren Motiveren
 Mogelijkheden Uitdagen
 suggereren Begeleiden
 Coachen Routes wijzen
 Sturen Steunen

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 48

De tiener heeft recht op steun in de ontplooiing

- Kennis, KENNIS, kennis, kennis
- Ervaringen
- Zelfinzicht
- Sociale en emotionele vaardigheden
- Kunnen omgaan met 'de sociale spelregels'
- Weerstand tegen peer group
- Zelfstandigheid

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 49

Leraar en ouder, je speelt vele rollen. *Blijf de regisseur!*

• agent,	• sturende coach,
• moeder,	• inspirator,
• dirigent,	• begeleider,
• regisseur,	• uithuil-schouder,
• scheidsrechter,	• tuinier,
• verhalenverteller,	• rechter...

Leraar en ouder: duw, fleem, stuur, inspireer je tiener

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Onze taak: voorwaarden scheppen voor ontwikkeling van de EF

- Vaardigheden oefenen
- Routines aanleren
- Sociale cognities
- Zorgen voor stabiele relaties
- Leren denken
- Creatieve oplossingen vinden
- Omgaan met stress
- Fysieke en cognitieve skills
- Emotionele en sociale skills
- Zelfstandig worden

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Werk aan *brede* ontplooiing

1. **Cognitief:** Kennis, schools presteren
2. Psychologisch: Persoonlijke groei, beleving, attitude
3. Biopsychologisch: Slaap, eten, seksualiteit,
4. Handelen: Impulsremming, planmatigheid
5. Emotioneel: 'Geborgenheid', perspectiefname
6. Kiezen: Consequenties overzien, kiezen, beslissen
7. Psychosociaal: Omgaan met anderen, groepsdruk
8. Zelfreflectie: Social monitoring, controle

Werk aan het kind in diens context: school, thuis, hobby

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

**7. Aanpak 1.
Werk aan taal en redeneren**

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Vergroot zelfinzicht Leer denken en verwoorden

- Wát doe je?
- Waaróm doe je het?
- Hoe werkt het?
- Heeft het een naam?
- Wat bereik je ermee?
- Wat zou gebeuren als?

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Leer ver-woorden, mentalizeren

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

55

Vergroot zelfinzicht

- Wát doe je?
- Waaróm doe je het?
- Hoe werkt het?
- Heeft het een naam?
- Wat bereik je ermee?
- Wat zou gebeuren als?

@jellejalles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

56

De tiener vindt het heerlijk om te redeneren en argumenteren. Steun dat (bron: *Het Tienerbrein*)

- De tiener houdt ervan om te redeneren en te debatteren; moedig dat aan maar zorg dat je samen **gespreksregels** opstelt. Dat voorkomt dat je in een zinloze en frustrerende 'nietes-welles' terechtkomt.
- Wederzijds **respect** is essentieel. Respecteer ook een afwijkend standpunt. Corrigeer nooit de logica van de adolescent en wees ook niet neerbuigend daarover. Gewoon luisteren en (h)erkennen wat er wordt gezegd. Een goede strategie is om te vragen: 'Interessant, hoe kom je bij deze gedachten c.q. conclusie?'
- **Tieners dagen je uit** en hebben kritiek op de mening of het gedrag van volwassenen. Maar ze hebben je feedback ook nodig. Geef inzicht in de achtergrond van jouw opinie. En neem het niet persoonlijk op.
- De tiener kan behoorlijk **melodramatisch** doen: 'Dit is zooooo stom.' Glimlachen helpt, maar niet met een neerbuigend: 'Ach Eva toch...'
- Belangrijk: **niet iedere onenigheid is een conflict**. Neem de argumenten niet te persoonlijk of als een aanslag op je autoriteit.
- Neem het **niet te serieus** en zie het debat ook als sociaal interactiemoment, als moment voor het geven van subtiele of meer directe feedback of inspiratie en als een (voor je tiener) handige mogelijkheid tot oefenen.
- Gebruik **denk-stimulerende technieken**. Socratische vragen.

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 57

Socratische vragen

- Wat zou er gebeuren als het altijd regende op zaterdag?
- Wat zou er gebeuren als auto's nooit slijten?
- Wat kan er gebeuren als katten konden blaffen?
- Wat kan er gebeuren als alle schoenen in de wereld even groot waren?

Open vragen zijn een geweldige manier om het creatieve proces bij kinderen op gang te brengen. Deze vragen helpen een kind afstand te nemen van het hier en nu. Keuzes, vergelijkingen, onderhouden van nieuwe ideeën, en het formuleren van persoonlijke antwoorden op deze vragen zijn belangrijke ingrediënten in creatief denken.

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Help de tiener met denken en kennen (bron: *Het Tienerbrein*)

- Ook al vindt de tiener het leuk om te debatteren, hij is er nog niet zo goed in: help hem om deze vaardigheden te ontwikkelen.
- Vraag door over de **consequenties voor korte, middellange en lange termijn**. Houd het debat open, probeer samen tot opties te komen en prioriteer argumenten. Let op: maak er geen wedstrijd van waarbij het neerkomt op: 'Wie heeft er gewonnen?', een dergelijk debat is voor de tiener gewoonlijk frustrerend en stimuleert hem niet om het nog eens te doen. Geef ook nooit in het openbaar kritiek op de gedachten of ideeën van een adolescent en spot er zeker niet mee.
- Zorg dat de tiener de **rol van emoties in het proces van beslissen begrijpt**; gevoelens zoals boosheid, angst, bedroefdheid of uitgelatenheid kunnen een oordeel vertroebelen. Beslissingen, zeker als ze belangrijke gevolgen kunnen hebben, moeten gemaakt worden als je kalm bent en nog eens bekeken worden 'na er nog eens een nachtje over geslapen te hebben'.
- Gebruik waar mogelijk **open vragen**. Die wekken namelijk **discussie** op: 'Als je nu stopt met pianoles en in plaats daarvan extra gaat trainen met de voetbalselectie, wat zijn dan voor jou de voordelen en de nadelen?'

@jellejollies, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 59

De leraar en zijn aanpak in stimuleren van denken en redeneren (bron: Het Tienerbrein)

- Stimuleer de tiener om zich een beeld, een mentale voorstelling te vormen
- Open vragen en uitdagende reacties ontwikkelen het denkproces
- De adolescent gaat zich opinies vormen: 'de regering moet dat anders aanpakken'
- De tiener gaat wat ondernemen; maatschappelijk engagement aangaan
- De tiener kan het niet allemaal zelf maar heeft baat bij structuur
- De tiener wordt autonoom: 'ik kan zelf dingen doen en voor mezelf denken'

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 60

Train abstract denken en generaliseren

- Denk-structurering
Ik stel mezelf voor op een luxe jacht. Middellandse zee. Ik zietja...Wat doe ik? Zitten en gamen...Wat doe je als je 30 bent? Rijk zijn. Waarmee?...
- Laat expliciteren
Wim, Toos en Chantal en ik hebben het gehad over...Toos en Wim waren het niet eens over....Tja, waar hadden jullie het over?
- Abstraheren
Overeenkomst tussen een ei en deze spelende hondjes. Wat hoort niet in dit rijtje thuis: slang, kikker, krokodil, rat
- Taal-ambiguiteit
'Wat een pracht jurk heb je aan ...'. 'Zou je je je jas niet aandoen?'

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

**8. Aanpak 2.
Werk aan ver-beelden en denken**

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Leer ver-beelden

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Laat een voorstelling maken 'in de geest'

- Visualiseren en mentaliseren
- Leer het kind een mentaal model maken 'wat zie je ...?'
- Geen toeschouwer maar deelnemer

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Denkstimulerende vragen

- Wat zie je op de foto?
- Wat betekent het?
- Waar speelt dit zich af?
- Wat is er 5 minuten eerder gebeurd?
- Wat gebeurt over 5 minuten?
- Hoe noem je dat?
- Wat vind je ervan?

@jellejollles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

9. Take Home

- De tiener is een rups. Het duurt nog jaaaren voor hij/zij vlinder is
- De docent speelt een essentiële rol in ontplooiing (die breder is dan schoolse vaardigheden)
- Houd rekening met sekse, met opleiding ouders, met leerling-factoren
- Werk actief aan brede ontwikkeling. En aan taal & denken. Die zijn belangrijkste voertuig van zelfinzicht en zelfregulatie

@jellejolles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018

Werk aan vaardigheden die CITO niet toetst

• Creativiteit	• Daadkracht
• Kritisch denken	• Leiderschap
• Veerkracht	• Mededogen
• Inlevingsvermogen	• Moed
• Motivatie	• Verbazing
• Behoedzaamheid	• Bescheidenheid
• Zelfstandigheid	• Geduld
• Verantwoordelijkheid	• Verdraagzaamheid
• Doorzettingsvermogen	• Samenwerking
• Nieuwsgierigheid	• Flexibiliteit
• Humor	• Accuratesse
• Discipline	• Betrouwbaarheid

@jellejolles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018 70

Dank

Twitter:
@jellejolles

Web:
www.jellejolles.nl

Boek:
Het Tienerbrein,
AUP 2016, 2017

@jellejolles, ouderavond Hermann Wesselink College, Amstelveen, 27 maart 2018
